

EVANGELIKUS ŐRÁLLÓ

EGYHÁZI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

Megjelenik hetenkint egy iven.
Kéziratokat, előfizetési díjakat, hirdetések szövegét és díját a szerkesztő-kiadó címére kell küldeni.

FELELŐS SZERKESZTŐ-KIADÓ:
GEDULY HENRIK evang. lelkész,
NYIREGYHÁZA.

A lap ára: Egész évre 12 K
Félévre 6 K
Negyedévre 3 K
Egyes szám ára 40 fillér.
* Hirdetés ára oldalanként 40 korona. *

TARTALOM-JEGYZÉK: Vezércikk. Az adócsökkentésre szolgáló államsegély kiosztása. — Orsz. evang. szövetség. — Tárcza. Az evangélikus isten-tisztelet. (Folytatás.) *Mayer Pál.* — Tanügy. — Belelet — Pályázatok. — Hirdetések.

Az adócsökkentésre szolgáló államsegély kiosztása.

Az »Evangelikus Őrálló« 21. számában olvasom, hogy az egyetemes pénzügyi és jogügyi bizottság május hó 12-én tartotta meg azon nagyfontosságú gyűlését, melyen megállapította az államsegélynek a hármasszálra leendő szétosztására nézve az egyetemes gyűlés elé teendő javaslatát. Az ügy igen nagy fontosságú s kihatással bír egyházunk egész jövő fejlődésére s ez a fontosság indokoltá teszi a helyes megoldás érdekében való hozzászólást minél több oldalról. Ez okból kívánok én is néhány megjegyzést tenni. A hármasszál közötti megosztás arányát nem érintem. Az tisztán az egyetemes nyugdíjintézetre vonatkozó határozatot figyelembe vevő számítás dolga. Csupán az adócsökkentésre fordítandó összeg *mikénti kiosztására* nézve van megjegyzésem. A bizottság erre vonatkozó határozatának lényege az, hogy az 1904. évi bevallás vétessék alapul s szigorúan ezt az alapot véve figyelembe, csökkentessék az egyházi adó az állami adó 35%-ig. Ha ez az 1904. évi bevallás csak egyelőre, ideiglenesen vétetik alapul az adócsökkentésre szolgáló államsegélyrészlet kiosztásánál, senkinek semmi kifogása nem lehet ellene, merthízen úgy hirtelenében, máról-holnapra újabb alapot teremteni nem lehet; ahoz tömérdek adatgyűjtés szükséges, ami csak késleltetné a segélyezés megkezdését. De hogy ez az 1904. évi bevallás, mint kiosztási alap állandósíttassék, az ellenkeznek úgy az igazsággal, mint a méltányossággal. Nem lenne igazságos, mert hízen az állami adó változik. A gyülekezet tagjai anyagilag erősülhetnek, vagy gyengülhetnek; számbelileg gyarapodhatnak, vagy fogyhatnak s evvel arányban az egyházi adó perczentje is nagyobbodik, vagy kisebbedik. Ha az alap változik, az alapra

épített segélynek is változnia kell, ezt követeli az igazság.

A méltányosság pedig s egyházunk érdeke is egyuttal azt kívánná, hogy az államsegély keretében rendezzük végre teljesen és alaposan a *gyenge, erőtelen, különösen a missziói egyházak helyzetét*. Igen sok gyülekezet van, mely tagjainak eddigi tulmagas egyházi adója mellett is csak épen hogy tengődik, sőt a tengődhetéshez is könyöradományra szorul. Ha már most az 1904. évi kimutatást véve alapul az eddigi egyházi adót leszálítjuk 35%-ra, a gyülekezeti tagokon segitünk ugyan, mert az eddigi 80—100% helyett csak 35%-ot fizetnek — ami mindenesetre szintén kívánatos és üdvös dolog — de magukon ezeken a gyenge, erőtelen, rendezetlen viszonyok között élő gyülekezeteken nem segítettünk, azok a 35%-os egyházi adó mellett továbbra is csak tengődnek, továbbra is csak könyöradományokra lesznek utalva, ha egyáltalán fennállani akarnak; vagy pedig kénytelenek lesznek egyház adójukat megint csak felemelni, vagyis az a helyzet áll elő, hogy a különböző gyülekezetekben az egyházi adó megint aránytalanul különböző lesz; vagy pedig az, hogy egy és ugyanazon adókulcs mellett az egyik rendezett viszonyok között élhet, sőt fejlődhetik, a másik pedig továbbra is — és pedig önhibáján kívül — nyomorogni lesz kénytelen. Az hízem egyik sem felel meg a méltányosságnak. Egyházunk áldásos intézményei; Gyámintézet, Közalap stb. hathatósan közreműködtek ugyan ezen erőtelen gyülekezeteknek segélyezésében s úgyszólván csak ezeknek köszönhető, hogy egyáltalában létezhetnek, de kérdem: nem volna-e czélszerű s egyházunk érdekében álló ezeket felszabadítani attól, hogy az államsegély korszakában is a gyülekezetek tengődhetésének lehetővé tételére fordítsák erejük legnagyobb részét s nem volna-e czélszerű őket inkább más üdvös belmissziói czélok:

árvaház, diakoniszaház stb. stb. szolgálatába szegődtetni, melyeknek hathatós felkarolására szintén erősen int bennünket az idők jeleje? „Áron is megvegyétek az alkalmatosságot, mert a napok gonoszok“. *Az én véleményem tehát az, hogy az egyházi adó csökkentésére szolgáló államsegélynek igazságos és méltányos kiosztása céljából az egyes gyülekezetek, ill. tagjaik állami adójának összege időnként — mondjuk 5, vagy legalább 10 évenként újból és újból kimutatandó s ne az állami adó és a ténylegesen fizetett egyházi adó, hanem ez állami adó és a tényleges — de természetesen lelkiismeretesen átvizsgált — gyülekezeti szükséglet közötti különbség vé- tessék a segítyezés mértékénél alapul.*

Ez az eddig is rendezett viszonyok között élő gyülekezeteket nem érintené, mert náluk a tényleg fizetett egyházi adó eddig is fedezte az összes tényleges szükségleteket, a gyengébb, erőtelen egyházakat pedig abba a helyzetbe juttatná, hogy minden más kül- segély nélkül is rendezett viszonyok közé kerülhetnének. Ha ennek következtében a %-ot 35-nél valamivel magasabb arányszámban kellene is megállapítani, ezt az áldozatot az erősebbek szívesen meghozhatnák a gyen- gébbekért s azért a nagy előnyért, mely eb- ből egyházunkra háramlana annál is inkább, mert hiszen az ő eddigi terhük ez által nem nagyobbodnék, sőt még így is jelentékenyen csökkenne úgy, hogy a maximum legfeljebb 37—38% lenne. »Egymás terhét hordozzátok s úgy töltsétek be a Krisztus törvényét.«

ORSZÁGOS EVANG. SZÖVETSÉG.

(Zombor—Zalaegerszeg.)

Vettük és a szebb jövő hajnalhasadásaként örö- mel közöljük az alábbi két tudósítást.

Nagytiszteletű szerkesztő ur!

Hogy az „Országos Protestáns Szövetség“-hez való csatlakozásra missió köröm híveit és az azon belül lakó református testvéreket is felhívtam, van tudomása. Ugy szintén arról, hogy Prokópy Imre egy- házfelügyelő lelkesítő beszédére zombori egyházköz- ségem legutóbbi közgyűlésén az egyes hívők csatla- kozását kívánatosnak mondotta ki.

Most van szerencsém e bár nagyterjedelmű, de kevés lélekszámmal bíró kisdud missiókörben össze- toborzott hívek seregslámláját megküldeni.

Ha e fiatal missiókörben s 125 ezer másvallású között szétszórtan lakó hívek között szunnyadni lát- szik is még a protestáns öntudat, ne vétessék zokon mitőlünk, mikor azt látjuk, hogy országszerte lethar- giában a protestantismus!

Nem tudom, az alábbi felsorolandók nagyobb önértetének tudjam-e be, hogy nem várnak be több, a klerikalismus felül jövő arculcsapást, vagy pedig

jobban érezvén a klerikális visszahatást, sietnek meg- előzni a virágzó gyülekezetekben lakó testvéreinket?

Bizonynyal igaz, hogy ez az országszerte való nehézkes czihelődésünk mutatja gyengeségünket!

E gyengeség érzetével szinte csüggedten, bizal- matlanul sorakozunk itt következő névsorunkkal az Orsz. Prot. Szöv. támogatására.

Csatlakoznak:

Zomborból Prokópy Imre, egyházfelügyelő, Lom- bos Alfréd, lelkész, özv. Bajkai Ferenczné, Báthori Miklós és neje, Duchon Béláné, Essigmann Péter, Essigmann Károly, Fisher Nándorné, Gerencsér Jó- zsefné, Guggenberger Gyula és neje. Halm Otto, Hof- mann Margit, Hertl Károly, Hogl Ferenczné, Kontsek Károly, Kontsek László és neje, Labancz Sándor, Lom- bos Albert, Lombos Alfrédné, Ludig Emánuelné, Mar- tin Tivadar, Nemessányi Sándor és neje, Pallein János, Papp Mária, dr. Pataj Sándor, dr. Poór Béla, özv. Sauer Ferencné, Sauer Sándor, dr. Sági Samu, Schwarz Frigyesné, dr. Somody Jánosné, Spindler Brúnó, Steiner Lajos, Szendrényi Géza, Szél József, Szél Sándor, Tomcsányi Aladár, özv. Tomcsányi Endréné, Vikár Elemér, özv. Weisz Józsefné, özv. Wolff Vendelné, Zsámbokréthy Dezsóné, özv. Zsembery Kiss Józsefné. Apatinból Gáspár Károly, Hann Vilmos, Muszka La- jos, Raichl Nándor és neje, Tóth Mihály, Trisznayák György, Walter Péter, Weber Ferencz. Gádorról Szend- rényi Vilmos, Körtésről Gerber Ádám. Szilberekről Tompa Lajos.

A missiókörön kívül az esperességből csatlako- zásukat jelentették: *Bácsujfaluról* Medveczky Károly ev. lelkész. *Lilimosról* Heinlein Emil ev. lelkész. *Óbecséről* Mandl György ev. lelkész. *Ókéről* Ott Fü- löp ev. lelkész. *Óverbásról* Röth Béla ev. lelkész. *Sajkásszentivánról* Schindler Márton ev. lelkész. *Szeg- hegyről* Engisch Frigyes ev. lelkész. *Ujsoóvéről* Petri Károly alesperes és *Zsabyáról* Kund K. Vilmos ev. lelkész.

Zombor, 1908. június 20-án.

Kiváló tisztelettel
Lombos Alfréd
ev. lelkész.

* * *

Nagytiszteletű Uram!

Az országos protestáns szövetség eszméjét a zalaegerszegi ág. ev. hitsorsosok örömmel és lelkesé- déssel üdvözlük, annak mielőbbi megvalósítását szük- ségesnek látják és kívánják.

Bár kevesen vagyunk, de kivétel nélkül a leg- nagyobb készséggel léptek be a szövetségbe azok, a kikkel a szövetség célját ismertettem. Az eddigi be- léptettek névjegyzékét mellékelve közlöm és a befolyt tagsági díjakat külön utalványon vagyok bátor Nagy- tisztületűségedhez juttatni.

A taggyűjtést folytatom. Miután minden egyház- taggal külön-külön kell ez ügyben érintkezni, ez az eljárás a tagok gyűjtését kissé megnehezíti és las- sává teszi.

Az alábbi tagok a megindítandó lapot jártni fogják.

Fogadja Nagytiszteletű Uram, kiváló tiszteletem nyilvánítását.

Zalaegerszeg, 1908. jun. 12.

Brenn Zoltán
városi jegyző.

Az orsz. prot. szövetségbe beléptek és az 1 koronai tagsági díjat is lefizették:

1. Brenn Zoltán	Zalaegerszeg.
2. Brenner Ferencz	"
3. Brenner Ferencz ifju	"
4. Börcz János	"
5. Havas Kristóf	"
6. N. N.	"
7. Nagy Pál	"
8. Nagy Gyula	Csonkahegyhát.
9. Litványi György	Zalaegerszeg.
10. Szalay Sámuel	"
11. Trsztjenszky István	"
12. özv. Boros Imréné	"
13. Brenn Zoltánné (rkath.)	"
14. Nagy Gyuláné	Csonkahegyhát.

T Á R C A.

Az evangélikus istentisztelet.

(A liturgia egységesítése kérdéséhez.)

3. A hazai istentiszteleti rend első nyomai.

Hazai evang. egyházunk első istentiszteleti rendjei tudtommal eddig közzétéve nincsenek. Mindig nagy kárára a tudománynak, mert azok ismerete érdekes világot vetne a fejlődésében, sőt csirájában is küzködő egyházi életünk múltjába. Első sorban az illető egyházak lelkészeinek feladata volna, hogy a levéltárakban őrzött régi istentiszteleti rendeiket a tudomány számára hozzá férhetővé tegyék. A XVI. század istentiszteleti rendjéről épen e szomorú körülménynél fogva nem számolhatunk be. Különösen nem dönthetünk ama körülmény fölött, vajjon van-e eredeti vonás hazai ev. egyházunk istentiszteleti rendjeiben, avagy a sűrű érintkezés következtében, mely hazai ev. egyházunk s a német evang. egyház között fennállott, a liturgia is változatlanul vitétt át?

Az utóbbi föltevés valószínűbb. Hiszen nem csak a megtisztított vallást, az ige hirdetés tisztaságát kaptuk Német, majd Franciaországból (Kalvin), de theologiai tudományunk is onnan táplálkozott, sőt lelkész-képző intézetünk nem lévén — összes lelkészeink, tanítóink német és egyéb külföldi iskolákban nyerték tudományos kiképzetésüket. E körülmények következtében joggal tehetjük föl, hogy hazai ev. egyházunk első istentiszteleti rendjei — ha itt-ott elis tértek a külföld s kütönösen a lutheri és kalvini istentiszteleti rendektől — alapelveiben még is ezekhez csatlakoztak.

A küzködés, a bizonytalanság tengerében nyugvó pontot, pihenő szigetet jelent az 1606. évi bécsi békekötés s annak 1608-ik évi becikkelyezése. E békében kimondatott a vallás szabadság nagy elve, ami a lelkiismeret szabadságát is jelenti. Vallás dolgában, im kiki szabadon követheti lelki-hite meggyőződését, nem függ többé a lelkiismereti rendőrszolgálatot végző róm. kath. klérus hatalmától! (fűlbegyónás). E törvényben megkapták őseink a jogot, hogy egyházukat szervezzék.

A szervezés munkáját gr. Thurzó György országnádor vette a kezébe, ki 1610. tavaszán az északi 10 vármegye ev. mágnásait, nemeseit, a szabadkirályi városokat s az esperességeket zsinatra hívta össze. Ezen, valamint az 1614. évben Thurzó Szaniszló által Szepes-Váraljára összehívott zsinaton megválasz-

tattak az első evang. püspökök, kiknek feladatai közé tartozott az egyházak látogatása, az egyházi és istentiszteleti rend feletti örködés is. E zsinatok következtében több egyház készített rendtartásokat, melyeknek azonban a fentiek következtében ismertetésük lehetetlen.

Bővebb bepillantást nyerünk a XVIII. századi istentiszteleti életre a rózsahegyzi zsinat határozatai alapján.

A XVII. század keservei vérig sanyargatott, félholtként gyötrődő evangélikus egyházunkat föloldozták minden néven nevezendő egyházi rendtartás alól. A türelmében fékevesztett róm. kath. klérus vad gyűlölettel vetette magát a főúri pártfogóktól megfosztott ev. gyülekezetekre. Papjaikat, a nyáj hív pásztorait hazug módon börtönökbe, gályákra hurczoltatta, vagy a száműzetésbe lökte. A pásztorától megfosztott nyáját szép szóval, ígéretekkel, tüsszel-vassal egyaránt kényszerítette visszatérni a róm. kath. egyház kebelébe.

Fölbomlottak a gyülekezetek, fölbomlott az egyházi élet — az általános zavar, az általános borulás közepette, templomok és papok hiján csodálkozhatunk-e, hogy veszendőbe ment a megszokott liturgia, a használt istentiszteleti rend is? Erdők mélyén, barlangok sötétjében a szabad ég alatt félve, szorongva szállottak égnek a meggyötörtek zsolozsmái. Oh, nem többé a külső csin, a külső rend tette fenségessé az üldözöttek istentiszteletét, de a könyeket fakasztó fájdalom, a kétségbeesés örvényében sem csüggedő gyermeki hit ereje! — Ha volt is rendes istentiszteleti rend ev. gyülekezetünkben, joggal hihetjük, hogy az a kegyetlen elnyomatás, üldözés évtizedében teljesen tönkrement, vagy a biztosabb idők beálltával részleteiben változva éledt föl.

A rózsahegyzi zsinatnak egyik legfőbb tárgyát képezte az istentiszteleti rend megállapítása. A zsinat e kérdésben csak általánosan döntött s az istentiszteleti rend részletes kidolgozását, valamint az agendának három nyelven való megszerkesztését a három püspökre bízta. (Pilarik, Kermann és Zabler).

Az istentiszteleti rendre vonatkozó határozat ez

„Harmadik harangozás után kezdődik a szertartás Isten lelkének segítségül hívásával (Jövel Szt. Lélek), mialatt a hívők padjaikban állanak, a lelkész pedig az oltárnál térdel. Ezen bevezetés egész éven át megtartandó. Azután a lelkész egyháza nyelven énekelve mondja: Az Úr legyen veletek! (Salutatio). Utánna énekelve mondatik az ima (Collecta); olvasatik az epistola s az evangelium. A zene, illetve az orgona megtartatik; de az ének anyanyelven történjék. Papiruhánál az Alba megtartatik, az emelvényről való éneklés évenként csak háromszor történik. A Credo minden alkalommal énekeltesék. A gyertyák eltörrendők. A szent beszéd egy órán túl ne tartson: utána az egytetemes hitvallás olvastassék, kivéve, ha egyesek emlékére tartatik a beszéd. Végül az oltár előtt, a chorus hálaadó éneke után recitálja az imát és megáldja a népet keresztjel alkalmazásával. (Zsilinszky A magyarhoni prot. Egyh. tört.)

Ez alapelvek szemmeltartásával dolgozták ki a kerületiek püspökei az agendát három nyelven, melyek hivatalosan lettek volna egységet teremteni az istentiszteleti életben.

Nincs módomban a magyar és a német agendát ismertetni, mely ama zsinati határozat folytán szerkesztetett, nincs is módomban megállapítani, vajjon a szigorú egység mind a három agendában keresztül vitétt-e, avagy a nyelvi különbségen kívül más eltérések is voltak-e uralkodók — szóval — nincs mó-

domban megállapítani, vajjon az istentiszteleti rend mind a három nyelvű hazai gyülekezetben hivatalosan megállapított-e, nincs pedig e napjainkban fontos kérdés megoldása azért módomban, mert e kor agendái szintén nincsenek ismertetve — ott hevernek valahoi parochiák lomtárában egerek, molyok prédájául dobva! Valószínű azonban, hogy ha az egységesítés hivatalosan ki is mondatott, az a mindennapi életben a zsinatot követő zavaros idők miatt keresztülvihető nem volt, másrészt pedig a hivatalos agenda nem jelent még egységes istentiszteleti rendet a mindennapi életben!

A tót agenda, név nélkül, valószínűleg Kermann püspök szerkesztésében, 1734-ben jelent meg. Címe: „Agenda ecclesiastica slavonica“ to jest: Práce Cyrkevny“ stb.

Az agenda föloszlik 11 fejezetre. Ezek a következők:

I. De Baptismo; II. De Introductione Puerperarum; III. De Ritu confirmandi matrimonium; IV. De ritu introducendi sponsam post nuptias; V. De sacramento altaris; VI. De ordine, quo dies dominicae et feriae celebrandae veniunt; VII. De sacris hebdomadalibus matutinis et vespertinis; VIII. De communibus precationibus; IX. De visitatione aegrorum. X. De disciplina ecclesiastica. XI. De ritu circa sepulturam observando.

Az agenda magán viseli a német befolyás bélyegét. Az egyes fejezetek címei után rögtön következik a megjegyzés, hogy az illető fejezetnek mely német illetve cseh agendák szolgáltak alapul. A «De Baptismo után pld: „In Saxonia receptus et ex Agenda Mechlenburgiensibus, atque et Bohemicis, Anno Domini 1581. editis, heic appositus.

Ebből folyólag az istentiszteleti rend is a német agendák alapján állapított meg s az a következő:

Introitus: Nejsvetejsi, aut: O Jezsisi (communis); in Nativitate: Podekujmezs vsickni spolu et. c; in quadragesima: Jenzs si trpel za nás; aut: O Jezsisi.

Kyrie: Hospodine vsemohaucy (dominicale); festicale, pro Nativitate, Quadragesima, Paschate, Pentecoste habetur in Cantionali.

Gloria: Sláva bud' na vysostech, aut: A na zemi budizs lidem. (Et in terra).

Salutatio: Pán Buh budizs svámi!

Collecta: Pánu Bohu nassemu vracne a náboznye pomodlme se etc.

Epistola: Preslysstezs recsi dnesni svaté Epistoly, sepsané etc.

Salutatio: Pán Buh budizs svámi.

Evangelium: Dnessny svaté Evanjelium, sepsal etc. chorus: Sláva tobe Hospodine.

Credo: My vsickni verime (commune); speciale: habetur in cantionali.

Predikatio.

Az egyházi beszédre következik az urvacsorájának ünneplése, melynek méltó élvezésére a hivek az istentisztelet kezdete előtt a gyónási beszédben figyelmeztetnek. Predikatio után jön rövid intés, majd a szokásos négy gyónási kérdés; gyónó ima s utánna az 5. kérdés: Veriteli tomu, zse skrze mne nehodného Siúzsebnika Bozsiho rozhreseni stb, Absolutio, stb.

Fentiekből világosan kitűnik, hogy hazai tót nyelvű ev. gyülekezeteink elfogadták s csekély eltéréssel magukévá tették a lutheri liturgiát. Az urvacsoráját az istentisztelet szerves részévé tették, megtartották a Kyriet, a Gloriát, a Credo-t. Eltérés csak annyiban van, hogy ez eredetileg liturgikus részlete-

ket a gyülekezetek által éneklendő részekké tették, miáltal az oltári liturgia gazdagságából s szépségéből vesztett s jellemző a kettős üdvözlés, a mi a Luther féle istentiszteleti rendből hiányzik.

Hogy az istentiszteleti rend a tót ev. gyülekezetekben általánossá lett, bár lényegtelen eltérésekkel, bizonyítja tót nyelvű egyházaink mai liturgiája s istentiszteleti rendje, mely úgy szólván teljesen azonos a fenti formával.

Előttem fekszik egy írott német istentiszteleti rend 1784-ből. Az istentiszteletet Csernyánszky János selmeczi lelkész s bányakerületi superintendes végezte s ez garancia a mellett, hogy annak lefolyása a hivatalos agenda szerint történt.

Az istentiszteletet a gyónás előzte meg.

Lefolyása egykorú feljegyzés szerint ez:

Introitus: Komm heiliger Geist.

Gyülekezet éneke. (reggeli ének).

Gloria: Ehre sei Gott in der Höhe.

Gyülekezeti ének. (Allein Gott in der Höh sei Ehr).

Epistola

Gyülekezeti ének (ária).

Evangelium:

Credo: Gyülekezeti ének. (Wir glauben all')

Egyházi beszéd.

Egyházi beszéd után következett egy ének vers, ezután pedig az úri szt. vacsorának ünneplése. Hálaadó ima, áldás, ének vers eléneklése után a gyülekezet széteszlott.

Meglehet, hogy az egykorú feljegyző is tévedett, de a tót liturgiával való egységes alapelvek, valamint az attól eltérő részletek e feljegyzésből is nyilvánvalók.

Tanulságul levonjuk, hogy evang. egyházunk német és tót nyelvű gyülekezeteiben az istentisztelet egysége alapelveiben meg volt, egyes részleteiben azonban meg volt a különbség is.

2. Úgy a német, mint a tót nyelvű gyülekezetek a lutheri istentiszteleti rendet fogadták el alapul.

A magyar nyelvű gyülekezetek istentiszteleti rendjéhez nincs módunkban szólni, nem lévén kezeim között egykorú agenda.

(Folyt. köv.)

T A N Ü G Y.

A pesti magyar egyház tankönyv pályázatara beérkezett pályamunkák megbiráltatván, a kiküldött bizottság ajánlata folytán;

I. Bibliai történetek I—II. oszt. sz. beérkezett 4 munka közül a második díjat, 100 korona „Csak még egyszer gyermek tudnék lenni“ jeligéjű pályamű szerzője, Geduly Lajos újpesti lelkész kapta. Az első díj nem adatott ki.

II. Bibliai történetek III—IV. oszt. sz. beérkezett 3 munka közül a második díjat, 200 korona »A mi segítségünk volt az Úrnak nevében stb.« jeligéjű pályamű szerzője, Hasza József újpesti tanító kapja. Az első díj nem adatott ki.

III. Rövid egyháztörténet V—VI. oszt. sz. beérkezett 5 munka közül a második díjat, 200 kor. „Krisztus, te vagy életem“ jeligéjű pályamű szerzője, Geduly Lajos újpesti lelkész kapja. Az első díj nem adatott ki.

IV. Káté magyarázat V—VI. oszt. sz. beérkezett 6 munka közül az első díjat, 300 kor. átdolgozás fel-

tétele mellett »A hit hallásból vagy« jeligéjű pályamű szerzője, Mesterházy László sárvári lelkész kapja, mely díjból részére 200 kor. azonnal, művének a bírálóbizottság kívánata szerint történt átdolgozása és elfogadása után további 100 kor., az első díj kiegészítéséül neki pótlólag kiadatik.

A második díjat, 200 kor. „Hitét ki őrzi, őrzi azt a hit“ jeligéjű pályamű szerzője Pröhle Henrik pozsonyi lelkész kapja.

V. Bibliaismertetés I—II. oszt. sz. beérkezett 2 munka közül az egyik csonka, a másik a pályázati alapfeltételeknek sem felelve meg, díjazásra egyik sem ajánlatott.

VI. Egyháztörténet V—VI. oszt. sz. beérkezett 3 munka közül a második díjat, 200 kor. «Az egyháztörténet az Istenhez vezető élet mestere legyen» jeligéjű pályamű szerzője, Hetvényi Lajos soproni vallásnár kapja. Az első díj nem adatott ki.

VII. Hit és erkölcs IV. oszt. sz. beérkezett 3 munka közül a második díjat, 200 kor. „Amit tudunk azt mondjuk stb.“ jeligéjű pályamű szerzője, Hetvényi Lajos soproni vallásnár kapja. Az első díj nem adatott ki.

Felvételi hirdetés. A tiszai ág. h. evang. egyházkerület eperjesi coll. tanítóképző-intézetének I. osztályába az 1908—1909. tanévre felvételért folyamodhatnak oly éptestű, egészséges tanulók, a kik 14. életévüket szeptember 1-jén betöltik, de ugyanakkor 18 évesnél nem idősebbek és a közép- vagy polgáriiskola IV. osztályát sikerrel bevégezték.

A felsőbb osztályokba rendszerint azok vétetnek föl, a kik az előző osztályt ezen intézetnél végezték. Kivételesen fölvehető oly tanulók is, a kik az előző osztályt más intézetben végezték. ha az iskolaváltoztatás okát indokolni tudják s elbocsátó igazolványt is mellékelnek a kérvényhez.

A III. osztályba csakis rendes tanulóknak azok is fölvehetőek, a kik a közép- vagy polgári iskola VI. osztályát sikerrel végezték és tanítóképző I—II. osztályáról különbözeti vizsgálatot tesznek. (A különbözeti vizsga tárgya- és anyagáról szívesen ad felvilágosítást az igazgató.)

Minden tannló iskolai díj czimén 14 koronát fizet. Ez alól senki föl nem menthető.

A tiszai egyházkerületbeli ág. h. evangélikusok tandíjmentesek, más egyházkerületbeliek 10 kor., másvallásúak 20 kor. tandíjat fizetnek.

Az internátusokba elsősorban tiszai egyházkerületbeli, másodsorban más egyházkerületbeli ág. h. ev. növendékek vétetnek föl; ha marad hely, úgy másvallásúak is fölvetetnek. Az internátusbani lakás díja egész évre 70 kor.,

A coll. convictusba minden rendes tanuló felvétetik, a hol jó ebédet és vacsorát évi 160 kor.-ért kap. Felszerelés czimén minden tanuló 2 kor.-t fizet.

Jótéteményekben, ingyen lakás, a convictusi-díj részbeni vagy egészben elengedésében, egyházkerületi határozat folytán elsősorban tiszakerületi ág. h. ev. lelkészek és tanítók fiai és általában árvák, másodsorban más érdemesek is részesülhetnek. A megszavazott jótéteményt az arra méltatlanok elvesztik.

A felvételért és segélyezésért folyamodók a tiszai ág. h. ev. egyházkerület mélt. és főtiszt. püspökéhez intézett kérvényeiket (a melyben a pontos cím, lakóhely, utca, házszám, utolsó posta fel legyen tüntetve) f. é. július 31-ikéig az intézet igazgatójához küldjék be. A kérvényhez melléklendő:

1, Születési bizonyítvány.

2. Iskolai bizonyítvány a közép- vagy polgári iskola IV., illetve az előző osztály sikeres elvégzéséről.

3. Orvosi bizonyítvány, a mely igazolja, hogy folyamodó éptestű, egészséges, jól lát, jól hall, beszélni való képessége hibátlan, nem trachomás, légzőszervei teljesen épek és egészségesek, tüdőbajra nem hajlandó s úgy a tanítói pályára alkalmas.

4. Újraoltási bizonyítvány.

5. A segélyért folyamodók szegénységi bizonyítványt is mellékelnek, a melyben nemcsak a vagyoni állapot, hanem a családtagok száma, a családfő foglalkozása, állása is feltüntetendő.

A felvett tanuló az intézetbe való beiratkozásakor az iskolai díjat, az első félévi tandíjat, az első félévi lakásdíjat; a convictusba való beiratkozásakor 2 kor. felszerelési díjat és az első félévi (szeptember-december) díjat 60 kor., lefizetni tartozik.

A lakás és a convictusi díj kivételesen előleges havi részletekben is fizethető.

Az internátusba felvett tanuló köteles magával hozni nyári és téli öltözetet, téli kabátot, 6 nappali és 3 hálóinget, 6 gatyát, 6 pár harisnyát vagy kapcát, 6 törülközőt, 12 zsebkendőt, 1 szalmazsákot, 1 párnát 2 huzattal, 1 paplant 2 lepedővel, 2 ágylepedőt, 1 ágytakarót, fésűket, fog-, ruha- és cipőkeféket, esőernyőt.

Jótéteményes ág. h. ev. tanulók kötelesek közvetlenül az intézet elvégzése után négy évig tanítani a kerület valamely ág. h. ev. népiskolájában, vagy pedig egy-egy jótéteményes évert 40—40 kor.-t viszatéríteni az intézet pénztárába.

Minden tanuló a felvételtől és a kapott jótéteményről értesítést kap, de a felvétel végérvényű csak akkor lesz, ha az illető a beiratkozásakor bizonyosságát adja annak, hogy jó zenei hallása van s érzékszervei épek.

A kik mint magántanulók akarják a tanítóképzőt elvégezni, a rendes tanulókéhoz hasonlóképpen szerkesztett és kellően felszerelt kérvényeiket az igazgatóságnál bármikor benyújthatják.

A magántanulók osztályonként fizetnek: 14 kor. iskolai díjat, 40 kor. tandíjat, protestánsok 24 kor., másvallásúak 40 korona osztályvizsgálati díjat. Képesítővizsgálati díj magántanulóknak 40 kor.

Az 1907—1908. tanév szeptember 1—2-ikán a magántanulók vizsgálatával kezdődik. Szeptember 2-án tartjuk a javítóvizsgálatokat, szeptember 2-ikán beiratkozás. A tanítást szeptember 3-ikán kezdjük meg.

Eperjes, 1908. június hó 13-án.

Gerhard Béla
igazgató.

BELÉLET.

T. Olvasóinkhoz!

Az új félév küszöbén bizalommal kérjük t. olvasóinkat, hogy kötelezettségeiknek eleget tenni, előfizetéseiket megújítani szíveskedjenek. Talán érdekelni fogja t. olvasóközönségünket az az irodalmi viszonyainkra nézve megdöbbenően szomorú világot vető tény, hogy kérések, felhívások, sőt erélyesebb lépések dacára az „Ev. Órálló“ 530 előfi-

zetője közül csak 126 — azaz Egyszázhuszonhat tett eddigelé eleget *előfizetői* kötelezettségének, míg a többi 404 rövidebb, hosszabb, — némelyik igen hosszú időről is, hátralékban van, a mi annyit tesz, hogy a saját anyagi felelőségére dolgozó szerkesztőkiadó kénytelen a költségek jelentékeny részét a sajátjából előlegezni. Ez egy darabig csak tűrhető, — de végre felülhaladja erőnket. Tisztelettel és bizalommal kérjük tehát a hátralékok beküldését s az előfizetések megújítását.

Nyiregyháza, 1908. június 26.

A szerkesztő-kiadó.

Lelkészwálasztás. A budapesti deáktéri német-ajkú egyház f. hó 18-án Fabiny Gyula és Kaczián János elnökle alatt tartott választó közgyűlésen egyhangúlag *Broschko* G. Adolf eddigi segédlelkészt választotta lelkészül. A gyülekezethez és a megválasztott lelkészhez egyaránt méltó eme szép bizalomnyilvánulás és mi mindketőjüknek csak szerencsekívánatainkat tudjuk kifejezni.

Halálozás. *Mocskónyi Ágoston* a szarvasi egyház nyugalmazott tanítója f. hó 13-én élete 84-ik évében elhunyt. Halálát gyermekei, unokái, köztük *Keveczky László* kondorosi lelkésztestvérünk neje és gyermekei gyászolják. Áldás és béke poraira!

A nagyhonti egyházmegye f. é. júliushó 8-án Terényben tartja meg közgyűlését, — ezt megelőzőleg 7-én pedig a bizottságok tartják meg üléseiket.

Lelkészegyleti közgyűlés. A somlyóvidéki ev. lelkészegylet június 16-án tartotta ez idei tavaszi közgyűlését Gyurátz Ferenc püspök elnökle alatt Pápán. A gyűlést megelőzőleg az urvacsorájával éltek a tagok. Az ülést az elnöklő püspök tartalmas beszéddel nyitotta meg, melynek végén hivatkozva nagymérvű elfoglaltságára, elnöki tisztéről lemondott. A gyűlés, meghajolva az indokok előtt, a lemondást mély sajnálattal kénytelen volt tudomásul venni. Helyébe *Kiss Lajos* nagyalásnyi lelkészt választották meg elnöknek. *Mohácsy Lajos* lelkész hatásos szavakban emlékezett meg a lemondott elnök érdemeiről, s ajánlatára az ülés jegyzőkönyvbe iktatta érdemeit. — Ezután munkákat olvastak: *Tamaska Lajos* »Az ó- és új-szövetség egymáshoz való viszonya«, *Baldauf Gusztáv* »A népiskolák államosítása és Ev. egyházunk«-ról és *Balogh István* »A szocializmus«-ról értekezett. Több folyó ügy elintézése után az ülés fél 1 órakor véget ért.

Az országos ev. szövetség pénztára javára a már kimutatott 4 koronán felül *Brenn Zoltán* úrtól *Zalaegerszegről* (I. mai számunk II-ik cikkét) 14 K

vettünk, összesen tehát 18 K összeg áll kezelésünk alatt. — Az »Ev. Órálló« szerkesztősége.

A monoki ev. hívek, kiknek száma a százat alig haladja meg, diszes új imaházat építtettek a gróf *Andrássy Dénestől* adományozott szép helyen, *Kossuth Lajos* dicső hazánkfia szülőházával szemben, melyet *Zelenka* püspök ur megbízásából jun. 8-án, pünkösöd másodnapján avatott fel *Czékus László* szántói lelkész, *Hajász Pál* tállyai lelkész segédlete mellett, a ki a leányegyház történetét olvasta föl a szószékről. A kis imaház nem volt képes a nagyszámú közönséget befogadni, úgy hogy kívül az imaház előtti téren is még igen sokan állottak. Az imaház felavatásán *Tállyáról* az egyház elüljáróin kívül számos hívek, *Szerencsről* dr. *Eros* egyházi felügyelő, s a szántói egyház képvisletében *Nemes László* egyháztanácsos stb. jelentek meg, kiknek a felavató lelkész az Úr szt. vacsoráját is kiszolgáltatta. Az éneklést *Poppe* tállyai tanító harmónium kíséretében igen ügyesen végezte. Ugy az istentisztelet, mint az imaház külső és belső csinos egyszerűsége, kellemes hatást gyakorolt a búzgó hívekre. A felavató istentisztelet után a vidéki vendégek a *Kossuth Lajos* szülőházában lakó *Peiszlerle Pál* urad. főerdész vendégei voltak, ki kedves nejevel a legszivesebb vendégszeretettel fogadta őket, s kiknek leginkább köszönhető e diszes kis imaház fölépítése is. Innen, e történelmi nevezetességű lakból, — a mely azonban *Monok község,* illetve *Zemplénmegye,* de talán az egész ország szegyenére, még egy szerény emléktáblácskával *sincs mindez ideig megjeiölve* — az összegyűlt vendégek üdvözlő táviratokat küldtek *Zelenka* püspök, *Kossuth Ferencz* és gróf *Andrássy Dénes* uraknak.

Szives kérelem! 138-an nem fizettek még »Homeletika« (Az egyházi beszéd elmélete.) című nekik általam 1907, 1908 folyamán részben borítékban, részben kérészkötés alatt megküldött művemért. Alázatosan kérem ezen igen tisztelt urakat, sziveskedjenek a mű 2 koronányi árát nekem *Pozsony, Konvent utca 4 szám* alá megküldeni. Tisztelettel *Pozsony, 1908. június 20-án. Hörk József.*

A bácsi egyházmegye papjai jun. 2-án *Ujvidéken* tartották f. évi értekezletüket. Mint minden évben, úgy ez idén is a szép számban egybegyűlt testvérek az értekezlet megnyitása előtt az Úr asztalához járultak; *Urunk* szent vacsoráját *Dedinszky János* dunagálói pap szolgáltatta ki. Egyházmegyénk papjai évenként legalább egy hónappal az egyházm. közgyűlése előtt szokták tartani értekezletüket, a melyen minden fontosabb tárgy, mely az egyhm. közgyűlés elé jön, megbeszélés tárgyává tételük, úgy hogy a papság nem csak eleve tájékozva van az iránt, mi fog a közgyűlésen tárgyalatni, de a közgyűléskor szolidárisan már állást foglalhat s megállapodását érvényre juttathatja; meglepetéseknek, elhamarkodott határozatoknak nincs kitéve. Minden pap 2 kor. tagsági díjat fizet a »papi egylette« alakult értekezlet pénztárába, ezen pénztárból fizettetnek elő egyes theol. szaklapok, melyek a tagok rendelkezésére állanak. A pénztár 1907. évi állapota: bevétel 70'39 kor. kiadás 43'64 kor, a felesleg 26'75 kor. mely a múlt évi tőkével kitesz 370'88 kor, Minden pap egyházközségétől kapja a fuvar, az egyhm. pénztárból pedig a 6—6 kor. napdíjat, a megjelenés kötelező. Az egyhm. két 200—200 koronás ösztöndíjat oszt ki egyházmegyénkbeli theologusok közt; az ösztöndíjat a papi értekezlet meghallgatásával a fősperes osztja ki. A t. évi ösztöndíjakra 5 folyamodó kö-

züt Scherer Pétert és Rác Ágostont ajánlja az értekezlet. Wágner testvér bőven ismerteti a bányai egyh. kerület megbízásából készült s „*az egyházi tiszviselők jogai és kötelességeiről szóló szabályrendelet*“ javaslatát. Az ismertetésben szól a javaslat szervezéséről, tartalmáról, megtoldva saját módosító indítványával. Figyelemre méltó azon indítvány, hogy az egyházközségi felügyelő ne «legfeljebb három», hanem csakis egyetlen egy egyházközségnek a felügyelője lehessen.

Ha más nem, hát maga a két állás közötti paritás megköveteli ezen intézkedést s így eleje volna vehető azon visszás, sőt egészségtelen állapotnak is, hogy két, három egyén okkupálja az egyházmegye egyházainak nagy részét. Felmerült azon nézet is, hogy most, a mikor püspökeink tisztességesen honorálvák, humánus dolog lenne a felszentelendő papjelölteket a püspöknek fizetendő 40—60 kor, tehát felmenteni. Nem egy szegény theologus ezzel adóságba veri magát. Az egyh. inkább segítse őket ilyenkor, mintsem hogy megadóztassa őket. Az egész javaslat, az előadó indítványával alapos megvitatás végett az egyhm. jogügyi bizottságnak adatott ki.

Azután a titeli testvér ismertette az *egyetemes nyugdíjintézet végleges rendezéséről* szóló Gyürky Pál-féle javaslatot. Az előadó nem barátja a fizetés nagyságának megfelelő nyugdíjnak, s azon nézetének ad kifejezést, hogy megállapítandó volna egy minimális 2400 és egy 3500 K maximális nyugdíj és a kétféle nyugdíj közt az élvezett fizetés bizonyos százalék szerint állapítatnék meg. Az értekezlet az előadónak sok fáradságot igénylő, lekiismeretes referátumáért köszönetet szavaz, — az indítványt azonban el nem fogadja egyebek közt azért is, mert a Gyürky féle javaslat újabb átdolgozás alá vétetett, ennek eredménye pedig ez időszert még ismeretlen; bevárando tehát az újabb javaslat, melynek megvitatása céljaiból egy újabb értekezlet hívandó egybe. Gyürkynek lekiismeretes, a papság javát szíven viselő javaslatáért jegyzőkönyvi köszönet szavaztatik.

Wágner testvér megütközésének és rosszalásának ad kifejezést a felett, hogy úgy a kerületnél, mint az egyetemenl a legfontosabb egyházaink ügyeit intéző bizottságokon rendszeren *többségben vannak a világiak* s az egyháziak is rendszeren egy szűkebb körből. egyes kiválságos egyházmegyék papjaiból választatnak s felhívja az értekezletet, tiltakozzék ezen abusus ellen, s követelje, hogy úgy a kerületnél, mint az egyetemenl ezen bizottságok összeállításánál tekintettel legyenek arra, hogy azokban a világiak és egyháziak egyenlő számban az összes egyházmegyék figyelembe vételével foglaljanak helyet. Az értekezlet élénk helyesléssel fogadta a felszólalást s magáévá tette az indítványt s annak az egyházmegye útján a kerülethez s az egyetemhez való felküldését határozta. Így eleje vehető annak, hogy sokszor de nobis, sine nobis határoznak. De különben sem helyes, hogy egyiket egyházmegye néhány kiválságos tagja, intezze az összes egyházmegyék sorsát. Szóba került a helyzet élénk derültséget keltő illusztrálásául, hogy az ily kiválságos collegák közül egyik-másik a gyűlések alkalmával velünk gregárius papokkal szinte lóhátról beszélget csak nagytekintélye és befolyása tudatában. Súlyos rákfenéje itteni egyházi életünknek *az országos vásároknak vásár és ünnepnapokon való tartása*. Még tavaly fordultunk a kerület útján az egyetemes gyűléshez, irjon fel a kormányhoz az országos vásároknak ünnepnapokon való

eltöltése iránt. Az egyházmegye, az egyházkerület elfogadták, magukévá tették kérelmünket s csak az egyetemes gyűlés nem tartotta szükségesnek a felszólalást, sanctionálva ezen kárhuzatos szokást, Az értekezlet tekintettel arra, hogy ezen vásárok elvonják hiveinket az Ur házától, hisz nem egy templom ilyenkor kong az ürességtől, tekintettel arra, hogy sok esetben az ünnepnap megszenteltetésére csábítja a hiveket, tekintettel végre, hogy már magok a hivek követelik egyházközségi gyűléseiken, hogy papjaik minden lehető megtegyenek az ünnepnap vásárok megszüntetésére — határozza, hogy a múlt évi indítvány teljes terjedelmében fenntartatik s újabb elintézés végett az egyetemhez felterjesztetik. Az értekezlet két kérelemmel járul a bányai egyh. kerület Főtiszt. püspökéhez: az egyik, hogy az arra hivatottak közreműködésével szerkesztessen egy *háromnyelvű kézi agenáát*, a mely felölelje mindazon liturgicus cselekményeket, a melyek egyházunkban akár törvényes intézkedés, akár szokás folytán végeztenek, előbeszédék és imákkal: a másik, hogy a püspöki hivatal *tartsa nyilván* a kerületben működő összes *segédlelkészeket s végzett theologusokat*, hogy úgy a káplánt kereső papok hozzá fordulva, ha nem is segédet, de legalább útbaigazítást nyerhessenek arra hézve, hogy hová s kihez forduljanak.

Az értekezlet tiltakozik *X. Pius azon decretuma ellen*, melylyel ez az 1841-ben kiadott s a protestáns lelkész előtt kötött vegyes házasságot érvényesnek elismerő bullát visszavonja s ezen tényével a protestáns lelkész előtt kötött házasságot a pápista világ előtt vadházasságnak akarja minősíteni. Ezzel kapcsolatban határozatik, hogy a törvényes fórumok útján felhivandó az orsz. kormány, hogy állítsa helyre a „*ius placeti regii*“-t, mely hivatva lesz elejét venni annak, miszerint egy a Magyar állam területén s hatalmi körén kívül álló személy rendelkezessék Magyarország polgáraival, zavarhassa meg azok társadalmi s felekezeti békés együttélését.

Végül kimondotta az értekezlet, hogy *egyházmegyei egyházkerületi papi segély egyleteit* az egyetemes nyugdíjintézet végleges rendezése után is fentartani óhajtja s tőkájöket semmi egyéb célra felhasználni nem engedi, s a kerületi, — úgy szintén az egyetemes gyűlésre kiküldendő követeinket utasítja, hogy minden elidegenítési kísérlet ellen a leghatározottabban tiltakozzanak.

Dedinszky János
ért. jegyző.

Templomi hangverseny. A nagyváradi női gyámintézet múlt hó 17-én tartotta meg szokásos évi hangversenyét az egyház templomában, mely ez alkalommal teljesen megtelt előkelő közönséggel. A hangverseny erkölcsi eredménye mellett az anyagi is szépen jutalmazta a nőegylet fáradozását, 470 K juttatva tisztán az egyház szegény családjai s szegény iskolásai javára. A rendezés körül dicséretre méltó tevékenységet tejtettek ki, a beteg elnöknő *Osztterlamm Arthurné* helyett, *özv. Holvéd Vilmosné* és *Petry Gyuláné* alelnöknők. Magának a hangversenynek szépen egybeállított műsora a következő volt: 1. Orgona solo Bachtól, előadja Vomácska József úr. 2. Bariton solo. Kienzl „Bibliás ember“ operájának egyházi éneke, előadja Korcsék Andor úr, orgonán kíséri Vomácska József úr. 3. A helybeli filharmonikusok „Mozart klarinét Quintettje.“ 4. Tenor solo. Bethoven „Bűnbánati éneke“. előadja Sáfány Lajos úr, képezdei igazgató, orgonán kíséri Ritókh István úr, képezdei zenetanár. 5. Duett.

Raff „Éji dala“, orgona kísérettel előadja Rimler Irén úrhölgy és Csipkés Sándorné úrnő. 6. Bethoven „Hymnusa“, előadja a biharmegyei Tanítótestület férfi dalárdája, Lobermayer Gyula úr zenetanár vezetése alatt. 7. Trió. Bach „Adventi dala“, előadja Szmazsenka Ernő úr celló és Vomácska József úr orgona kísérettel Rónai Béláné úrnő. 8. Bariton solo. Kreutzer „Miatyánkja“, előadja Korcsek Andor úr, orgonán kíséri Vomácska József úr. 9. Kölcsey „Hymnusa“, előadja a Tanítótestület férfikara. — Legutóbbi ülésén pedig újabb tanújelét adta az egylet, hogy címéül választott elnevezésének — női gyámintézet — igyekszik megfelelni, midőn Petry Gyuláné és Szokoly Tamásné választmányi tagok egy kehelytakarót és oltári díszterítőt ajánlottak fel az esperességi gyámintézetnek, hogy azt valamely, ilyen tárgyak nélkül szűkölködő egyháznak ajándékozza oda; pénteken pedig 15 K-t adott évi gyűjtéséül. Segitse az ég még sokra, e szépen fejlődő Egyletünket!

A nagybányai templom építésére adakozni szivesek voltak: Ref. egyház Tiszaszöllös, 1 K, ev. egyház Puchó, 202 K, ev. egyház Szenicz 2 K, ev. egyház Lajosfalva, 5 K, ev. egyház Nemetgurab, 5 K, ev. egyház Szabadka, 2 K, ev. egyház Rökus. 2 K, ref. egyház Künszentmiklós, 5 K, ev. egyház Korpona, 2 K, ev. egyház Szirk, 598 K, A szarvasi ev. főgimnázium ifjúsága 10 K. A kegyes adakozóknak hálás köszönetet mond: Szabó Adolf felügyelő, Révész János lelkész.

PÁLYÁZATOK.

A szepesi városi ág. hitv. evang. egyházmegyéhez tartozó németajkú, szepeshélai egyházközségben ephalálozás folytán megüresedett rendes lelkési állásra pályázat hirdettetik. A rendes lelkési teendőkön kívül a lelkész vallástaniással is fog foglalkozni. Javadalom: 1. Lakás, kert és káposztás föld; 2. Kézpénzben 600 azaz hatszáz korona az egyházpénztárából; 3. 50 azaz ötven pozsonyi mérő = 30 azaz harmincz hektoliter rozs természetben, vagy piaci áron megváltva; 4. 120 azaz egyszázhusz ürméter puha fa házhoz szállítva; azonkívül még 52 azaz ötvenkét ürméter puha tűzifa van kilátásba helyezve, a melynek vágatási díját az egyház pénztára fizeti, de a hazaszállításról a lelkész gondoskodik; 5. Szepeshéla városától egy fuvar széna házhoz szállítva; 6. Keresztfalu és Nagyeör filiák uradalmaitól 2—2 kereszt szalma; 7. stólak és offertoriumok; 8. kongrua 31036 K. Kilátásba helyeztetik még 200 korona és néhány szántóföldből álló személyi pótlék.

A pályázók kellően felszerelt kérvényeiket alulírott alespereshez Leibic f. évi július hó 15-ig küldjék be.

Igló és Leibic 1908. június hó 20-án.

Kübecher Albert (3—1) Münnich Kálmán
alesperes. egyh. megy. felügyelő.

Az iglói államilag segélyezett ág. hitv. ev. főgimnázium fenntartó hatósága pályázatot hirdet egy latin- és görögnyelvi tanszékre, melyre nézve a kinevezési jog a vallás- és közoktatásügyi minisztert illeti. A tanszék a pályázat eredményéhez képest rendes vagy helyettes tanárral fog betölteni. A kinevezett tanár állását folyó évi szept. 1-én tartozik elfoglalni.

A rendes tanár törzsfizetése 2400 kor., mely

idővel 2800 és 3200 koronára emelkedik; lakáspénze 400 kor., ötödéves korpótléka öt izben 200—200 kor.; s az állami pénztárból megfelelő személyi pótlék.

A helyettes tanár javadalma 1600 kor.

A kinevezett tanár jogositott és kötelezett tagja az 1894. évi XXVII. t. cz. alapján létesített országos tanári nyugdíjintézetnek.

Pályázhatnak oly ág. hitv. ev. vallású tanárok vagy tanárjelöltek, kik latin és görög nyelvek tanítására nyertek, vagy készülnek megszerezni tanári képesítést.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterhez intézett s az életkort, vallást, végzett tanulmányokat, eddigi szolgálásokat, katonakötelezettségi viszonyokat, egészségi állapotot feltüntető okmányokkal felszerelt kérvények f. évi aug. 1-ig az alulírt egyházfelügyelőhöz küldendő be.

Iglón, 1908. évi jun. 14-én.

2—2

Topscher György
kir. tan. egyházfelügyelő.

Pályázat

a «Klein János Samu és neje tanulmányi ösztöndíj-alapítvány» kamataiból alakított ösztöndíjra.

Az iglói ág. hitv. evang. egyháztanács pályázatot hirdet az 1908—09. tanévre folyósítandó „Klein János Samu és neje tanulmányi ösztöndíjra.“

Az ösztöndíj 1800 koronát tesz ki és az iglói ág. hitv. evang. egyháztanács által oly iglói születésű, evang. vallású, hazafias magyar érzelmű, jeles képzettségű hit-, illetve lelkészjelöltnek, vagy tanárjelöltnek fog adományoztatni, ki szakvizsgáját már letette és tanulmányait Németországban, esetleg Hollandiában vagy Angolországban kívánja folytatni. Klein János Samu leszármazói előnyben részesülnek még akkor is, ha netalán nem Igló városában születtek volna. Iglói születésű vagy a családhoz tartozó pályázó hiányában az ösztöndíj más — a feltételeknek különben megfelelő evang. vallású magyarországi születésű pályázónak fog odaítéltetni.

A vallást, születési helyet és a végzett tanulmányokat feltüntető okmányokkal felszerelt s az iglói ág. hitv. evang. egyháztanácsához intézett kérvények f. é. augusztus 1-ig Topscher György kir. tanácsos, iglói egyházközségi felügyelő címére küldendők.

Iglón, 1908. június 14.

2—2

Topscher György
kir. tan. egyházfelügyelő.

KÓKAI LAJOS

protestáns irányú könyvkereskedése.

Alapítva
1873-ban.

BUDAPEST,
IV., KÁROLY-UTCA 1. —

Telefon:
74—94.

A győri, dunántúli és békésabai énekeskönyvek óriási választékban egyszerű és finom bekötésekben. Az összes forgalomban levő evang. imakönyvek papi- és magánhasználatra, vallásos iratok, konfirmációi káték és megfelelő ajándékönyvek, az összes megjelent Passiók, halotti énekesek, evang. hittankönyvek bármely szerzőtől, egyházi nyomtatványok, emléklapok, világi tudományos, szépirodalmi művek, stb. stb. általában nagy mennyiségben raktáron vannak.

80—11

TESSÉK JEGYZÉKEMET KÉRNI!